

Sygn. akt I C 83/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 października 2018 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, I Wydział Cywilny, w składzie:

Przewodniczący: S.S.R. Bartosz Kasielski

Protokolant: stażysta Iga Helbik

po rozpoznaniu w dniu 2 października 2018 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa T. C.

przeciwko Miastu Ł.

o zapłatę

1. zasądza od Miasta Ł. na rzecz T. C. tytułem zadośćuczynienia kwotę 50.000 zł (pięćdziesiąt tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 19 marca 2016 roku do dnia zapłaty;
2. zasądza od Miasta Ł. na rzecz T. C. tytułem odszkodowania kwotę 7.007 zł (siedem tysięcy siedem złotych) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 19 marca 2016 roku do dnia zapłaty;
3. zasądza od Miasta Ł. na rzecz T. C. począwszy od miesiąca lutego 2018 roku i na przyszłość miesięczną rentę tytułem zwiększonych potrzeb w kwocie po 44 zł (czterdzieści cztery złote), płatną do dnia 10 – go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku uchybienia terminowi płatności każdej z rat renty
4. oddala powództwo w pozostałej części;
5. zasądza od Miasta Ł. na rzecz T. C. kwotę 3.227,07 zł (trzy tysiące dwieście dwadzieścia siedem złotych 7/100) tytułem kosztów procesu;
6. nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych kwoty :
  - a) 493,68 zł (czteryście dziewięćdziesiąt trzy złote 68/100) od T. C.;
  - b) 2.410,32 zł (dwa tysiące czterysta dziesięć złotych 32/100) od Miasta Ł.;
7. nakazuje zwrócić ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi na rzecz T. C. kwotę 349,62 zł (trzysta czterdzieści dziewięć złotych 62/100) tytułem niewykorzystanej części zaliczki uiszczonej w dniu 26 kwietnia 2018 roku.

Sygn. akt I C 83/18

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 2 lutego 2018 roku T. C. wystąpił przeciwko Miastu Ł. o zapłatę kwot : 10.000 złotych tytułem zadośćuczynienia oraz 100 złotych tytułem odszkodowania wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia

19 marca 2016 roku do dnia zapłaty w związku z negatywnymi następstwami upadku na oblodzonej i niczym niezabezpieczonej powierzchni ulicy (...) w Ł., a także przyznanie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

(pozew k. 3 – 5)

W odpowiedzi na pozew z dnia 13 marca 2018 roku Miasto Ł. wniosło o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany zakwestionował zasadę swojej odpowiedzialności podnosząc brak wykazania faktycznego przebiegu zdarzenia, a przy tym jakiegokolwiek działania lub zaniechania ze strony tego podmiotu w zakresie zimowego utrzymania drogi publicznej, które nosiłoby cechy zawinienia. W odniesieniu do wysokości zgłoszonych roszczeń Miasto Ł. oceniło je jako nadmiernie wygórowane oraz niedopowiadające realiom niniejszego przypadku.

(odpowiedź na pozew k.32 – 36)

Pismem z dnia 14 sierpnia 2018 roku T. C. dokonał przedmiotowej zmiany powództwa precyzując ostatecznie swoje roszczenia w ten sposób, że wniósł o zapłatę kwot : 62.000 złotych tytułem zadośćuczynienia, 7.040 złotych tytułem odszkodowania w związku z wyręką osób trzecich w okresie do dnia 31 stycznia 2018 roku włącznie (obie kwoty z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 19 marca 2016 roku), a także renty z tytułu zwiększonych potrzeb w kwocie po 44 złote miesięcznie, płatnej do dnia 10 – go każdego miesiąca począwszy od lutego 2018 roku wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat.

(pismo procesowe powoda z dnia 14 sierpnia 2018 roku k.58 – 59)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny :

W dniu 8 lutego 2015 roku, w godzinach przedpołudniowych, T. C. wraz ze swoim synem R. C. (1) poruszał się lewą stroną ulicy (...) w Ł. w kierunku ulicy (...). Na wysokości posesji numer (...), położonej przy ulicy (...) poślizgnął się na oblodzonej, przyprószonej śniegiem i nieposypanej piaskiem nawierzchni ulicy, a następnie upadł na lewą stronę swego ciała. R. C. (1) pomógł wstać swemu ojcu, jednak ten nie był w stanie samodzielnie się przemieszczać, dlatego też mężczyzna udał się po samochód i odwiózł T. C. do domu.

T. C. nie zdecydował się na wezwanie służb medycznych uznając, że doznał jedynie mało poważnego stłuczenia. Wobec braku poprawy stanu zdrowia oraz narastającej opuchlizny lewej kończyny dolnej R. C. (1) zawiózł swego ojca w dniu 11 lutego 2015 roku na pogotowie ratunkowe, gdzie po wykonaniu zdjęcia RTG stwierdzono złamanie szyjki lewej kości udowej z przemieszczeniem. Z uwagi na postawioną diagnozę mężczyzna został przyjęty w trybie pilnym na Oddział (...) Urazowo – Ortopedycznej i Nowotworów Narządu (...) Wojewódzkiego Szpitala (...) w Ł., gdzie wdrożono leczenie operacyjne w postaci alloplastyki bipolarnej biodra lewego.

W dniu 18 lutego 2016 roku T. C. opuścił szpital z zaleceniami codziennej zmiany opatrunków, usunięcia szwów po 14 dniach w ramach podstawowej opieki zdrowotnej, dalszego leczenia w poradni przyszpitalnej z wizytą kontrolną po upływie 6 tygodni, chodzenia o kulach z markowanym obciążeniem operowanej kończyny oraz stosowania leków przeciwbakteryjnych, a w razie potrzeby także przeciwbólowych.

W dalszym okresie mężczyzna korzystał z prywatnej fizjoterapii w domu oraz przyjmował leki przeciwbólowe przez okres około 3 miesięcy. W dniu 1 kwietnia 2015 roku zdjęcie RTG potwierdziło prawidłowe ustawienie protezy. T. C. poruszał się za pomocą 2 kul łokciowych przez następne 6 miesięcy, a następnie z 1 kulą przy asekuracji. W ramach ostatniej wizyty w poradni przyszpitalnej w dniu 2 listopada 2015 roku stwierdzono zmiany zwyrodnieniowe pod postacią zaostrzeń wyniosłości międzykłykciowej. Dalsze leczenie prowadzone było przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, który wystawił dwukrotne skierowanie do ortopedy. Lekarz specjalista zalecał leki przeciwbólowe oraz rehabilitację. Ostatecznie T. C. zakupił rower stacjonarny, na którym regularnie ćwiczy.

(dowód z przesłuchania powoda k.41 – 42 w zw. z k.65, zeznania świadka R. C. (1) k.43 – 44, oświadczenia k.8 – 9, wizualizacja miejsca zdarzenia k.10, dokumentacja medyczna k.24 – 27)

W związku z upadkiem T. C. doznał złamania szyjki kości udowej lewej, skutkującej trwałym uszczerbkiem na zdrowiu w wysokości 25 %.

Cierpienia fizyczny pozostawały znaczne w pierwszych dobach po zdarzeniu do zabiegu operacyjnego, następnie mierne przez okres 2 – 3 tygodni stopniowo zmniejszając się do niewielkich z okresowym nasileniem do miernych.

Na skutek zdarzenia T. C. wymagał pomocy osób trzecich w wymiarze 4 dniennie przez okres 6 tygodni, następnie zaś 2 godzin dziennie przez okres 6 miesięcy, które były związane z czynnościami higienicznymi, ubiorem oraz wszystkim czynnościami codziennymi związanymi z długotrwałym stanem, chodzeniem, częstym schylaniem, unoszeniem obu kończyn górnych powyżej poziomu głowy oraz przenoszeniem oburącz ciężarów powyżej 8 kg. Do dnia dzisiejszego mężczyzna wymaga pomocy przy przynoszeniu zakupów i generalnych porządkach w mieszkaniu w wymiarze 1 godziny tygodniowo.

Rokowania na przyszłość są pomyślne pod warunkiem utrzymania wydolności mięśni stabilizatorów stawu biodrowego oraz przestrzegania zasad ochrony protezy. Wskazana jest również fizjoterapia ambulatoryjna refundowana przez Narodowy Fundusz Zdrowia w wymiarze 1 cyklu (10 dni terapeutycznych) w okresach 6 – miesięcznych, w których przerwie winny być wykonywane ćwiczenia wzmacniające zespoły dynamiczne biodra.

(opinia biegłego z zakresu rehabilitacji medycznej k.49 – 53)

W okresie po zdarzeniu T. C. uzyskiwał niezbędną pomoc w zakresie ubioru, toalety, czynności higienicznych, wejścia do brodzika, zakupów czy też przygotowania posiłków ze strony dzieci. Do dnia dzisiejszego mężczyzna korzysta z ich pomocy w kwestii wykonania większych zakupów. Mężczyzna nadal odczuwa ból na odcinku od kolana do biodra, który lekarz identyfikuje z wiekiem nie potrafiąc znaleźć sposobu na zmianę sytuacji.

(dowód z przesłuchania powoda k.42 – 43 w zw. z k.65, zeznania świadka R. C. (1) k.44)

Pismem z dnia 2 marca 2016 roku (doręczonym w dniu 4 marca 2016 roku) T. C. wezwał Miasto Ł. do zapłaty w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania kwot 60.000 złotych tytułem zadośćuczynienia, 15.648 złotych tytułem kosztów opieki osób trzecich oraz przyznania miesięcznej renty w kwocie po 1.464 złotych płatnej do dnia 10 – go każdego miesiąca począwszy od marca 2016 roku.

Zgłoszenie szkody zostało przekazane przez Miasto Ł. ubezpieczycielowi – (...) Spółce Akcyjnej V. (...) z siedzibą w W., który po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego odmówił wypłaty jakichkolwiek świadczeń na rzecz mężczyzny.

(wezwanie do zapłaty wraz z dowodem doręczenia k.11 – 13, dokumentacja szkodowa k.14 – 17, 19 – 23)

Ulica (...) w Ł. stanowi drogę wewnętrzną, zakwalifikowaną do kategorii trasy podstawowej w obrębie (...). Droga odśnieżana jest każdorazowo przy wyjeździe sprzętu na drogi wewnętrzne.

W dniu 8 lutego 2015 roku nie zlecano prac interwencyjnych na ulicy (...) z uwagi na opady śniegu. Czynności związane z odśnieżaniem wdrożono po ustaniu opadu atmosferycznego w dniu 9 lutego 2015 roku.

W spornym dniu warunki atmosferyczne kształtowały się następująco :

- w godzinach 0:00 – 4:00 – opady śniegu, temperatura od – 0,7 stopnia do – 1 stopnia;
- w godzinach 4:00 – 8:00 – intensywne opady śniegu, temperatura od – 1 stopnia do – 1,9 stopnia;

- w godzinach 8:00 – 14:00 – brak opadów, temperatura od – 1,9 stopnia do + 1,8 stopnia;
- w godzinach 14:00 – 20:00 – przelotne opady śniegu, temperatura od +1,8 stopnia do – 3,3 stopnia.

(informacja oddziału oczyszczania miasta k.15v)

W okresie od 1 stycznia 2015 roku do 31 marca 2017 roku stawka pełnej odpłatności jednej roboczogodziny za usługi opiekuńcze według Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wynosiła 11 złotych za godzinę.

(pismo Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej k.28)

Wnioskiem z dnia 1 lutego 2018 roku T. C. wezwał Miasto Ł. do zawarcia umowy polegającej na zapłacie na jego rzecz kwot : 80.000 złotych tytułem zadośćuczynienia, 10.000 złotych tytułem odszkodowania oraz comiesięcznej renty z tytułu zwiększonych potrzeb w kwocie po 1.500 złotych począwszy od dnia 1 lutego 2018 roku.

Ostatecznie między stronami nie doszło do zawarcia umowy.

(wniosek o zawiązanie do próby ugodowej k.3 akt sprawy I Co 27/18, protokół k.15 akt sprawy I Co 27/18)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy, w szczególności twierdzenia powoda, zeznania świadka R. C. (1), jak również załączoną dokumentacją obrazującą proces leczenia i etap zgłoszenia szkody, a także niekwestionowaną przez żadną ze stron opinię biegłego z zakresu rehabilitacji medycznej.

Przeprowadzona w toku postępowania opinia biegłego jest rzetelna, jasna, pełna oraz precyzyjnie odpowiada na pytania określone w ramach tezy dowodowej. Biegła wszechstronnie wyjaśniła wszelkie sporne kwestie istotne dla rozstrzygnięcia zapadłego w niniejszej sprawie. Uwzględniając jej treść, jak również wiedzę i doświadczenie eksperta, a także długoletnią praktykę w sporządzaniu opinii dla potrzeb postępowań sądowych w sprawach o zbliżonej tematyce, nie ujawniły się jakiegokolwiek wątpliwości, które czyniłyby koniecznym powołanie innego eksperta.

W tym miejscu należy zauważyć, że Sąd nie podziela wątpliwości strony pozwanej co do braku kompetencji biegłego z zakresu rehabilitacji medycznej w zakresie wiążącego się wypowiedzenia w kwestiach istotnych z punktu widzenia rozstrzygnięcia. Ponownie należy zaznaczyć, że złożona ekspertyza nie była kwestionowana przez żadną ze stron, a jej metodologia oraz wiedza z zakresu medycyny biegłej nie została skutecznie podważona. Co więcej, wniosek o dopuszczenie dowodu z ekspertyzy ortopedycznej został przez powoda cofnięty, zaś Miasto Ł. nie wykazywało w tej mierze żadnej inicjatywy dowodowej. Jednocześnie doświadczenie z licznych spraw o zbliżonej tematyce potwierdza, że opinie biegłych z zakresu ortopedii oraz rehabilitacji medycznej są tożsame co do końcowych wniosków, w związku z czym stanowisko procesowe powoda należało ocenić jako prawidłowe tj. zmierzające do ograniczenia czynności dowodowych obejmujących okoliczności sporne, lecz dostatecznie wyjaśnione, jak również minimalizowania dalszych, zbędnych kosztów sądowych.

Dokonując rekonstrukcji faktów w zakresie daty samego zdarzenia oraz udania się do placówki pogotowia ratunkowego Sąd dostrzegł nieścisłości pomiędzy depozycjami powoda i świadka R. C. (2), a treścią sporządzonych przez nich w dniu 28 stycznia 2016 roku oświadczeń, a także treści samego uzasadnienia pozwu, czy też poszczególnych wezwań precyzujących roszczenie na etapie przedprocesowym. Stwierdzona rozbieżność miała jednak nieznaczny charakter i pozostawała bez wpływu na ocenę zgodnych i korespondujących ze sobą twierdzeń samego powoda i świadka opisujących okoliczności i przebieg wypadku z udziałem T. C.. Nie można pominąć faktu, że od daty zdarzenia do chwili przesłuchania obu mężczyzn upłynął okres ponad 3 lat, a mimo to R. C. (1) prawidłowo identyfikował dzień zdarzenia jako wolny od pracy (8 lutego 2015 roku – niedziela). Doświadczenie życiowe potwierdza przy tym, że pamięć odnośnie poszczególnych faktów ulega stopniowej deformacji wraz z upływem czasu, zaś zarówno oświadczenia na potrzeby zgłoszenia szkody (z dnia 28 stycznia 2016 roku), jak również wszelkie pisma na etapie

przedprocesowym i w trakcie trwania postępowania odwoływały się zgodnie do dnia 8 lutego 2015 roku jako chwili zdarzenia.

Jedynie marginalnie koniecznym jest zastrzeżenie (wobec zarzutów podnoszonych przez pozwanego), że sama adnotacja o przyjęciu powoda w trybie nagłym nie oznacza automatycznie, że do upadku doszło tego samego dnia tj. 11 lutego 2015 roku, a jedynie konieczność natychmiastowej pomocy osobie potrzebującej opieki medycznej. Jednocześnie przeprowadzone postępowania dowodowe nie potwierdziło w najmniejszym stopniu, aby w okresie od dnia 8 lutego do dnia 11 lutego 2015 roku T. C. uległ innemu wypadkowi, czy doznał urazów niezwiązanych z faktem upadku na oblodzonej powierzchni ulicy (...).

Sąd Rejonowy zważył, co następuje.

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części.

Odpowiedzialność pozwanego Miasta Ł. za skutki zdarzenia z dnia 8 lutego 2015 roku nie budzi wątpliwości i ma charakter deliktowy – art. 415 k.c.

Stosownie do treści art. 20 pkt 4 ustawy z dnia 21 marca 1985 roku o drogach publicznych (Dz.U.2015, poz. 460 j.t.) do zarządcy drogi należy w szczególności utrzymanie nawierzchni drogi, chodników, drogowych obiektów inżynierskich, urządzeń zabezpieczających ruch i innych urządzeń związanych z drogą, z wyjątkiem części pasa drogowego, o których mowa w art. 20f pkt 2. Utrzymanie drogi oznacza zaś wykonywanie robót konserwacyjnych, porządkowych i innych zmierzających do zwiększenia bezpieczeństwa i wygody ruchu, w tym także odśnieżanie i zwalczanie śliskości zimowej – art. 4 pkt 20 ustawy. W niniejszej sprawie nie był kwestionowany fakt, że ulica (...), na której doszło do zdarzenia znajduje się w zarządzie pozwanego. Tym samym jest ona odpowiedzialna za wszelkie szkody wynikłe z niewłaściwego utrzymania zimowego jej powierzchni. Samo miejsce zdarzenia zostało zaś zidentyfikowane w ramach przeprowadzonego postępowania dowodowego, w szczególności depozycjami powoda, zeznaniami świadka R. C. (1) oraz załączoną wizualizacją z aplikacji google street view.

Bezsprzecznym jest, iż ten kto danym terenem włada winien zapewnić jego należyte utrzymanie. Z materiału dowodowego wynika, że w dacie zdarzenia nie uczyniono zadość tym obowiązkom, gdyż przedmiotowy fragment drogi wewnętrznej (pozbawiony ciągu pieszego w postaci chodnika) nie był zabezpieczony przez skutkami zimy. Okoliczność ta wynika nie tylko ze spójnej relacji powoda i świadka R. C. (1), ale również informacji sporządzonej przez Oddział (...), która wprost wskazuje, że w dniu 8 lutego 2015 roku nie podejmowano żadnych czynności interwencyjnych w obrębie spornej drogi z uwagi na opady śniegu. Stosowne prace zostały wdrożone dopiero dnia następnego wraz z ustaniem opadów atmosferycznych. Dodając do tego panującą w dniu 8 lutego 2015 roku temperaturę (wahania w okolicach 0 stopni) niebezpieczeństwo powstania oblodzenia, a w konsekwencji ryzyka poślizgnięcia się oraz upadku dla pieszych korzystających ze spornego odcinka ulicy (...) było realne i zaktualizowało się w przypadku powoda. Wina podmiotu odpowiedzialnego za utrzymanie przedmiotowej ulicy rozumiana jako niedołożenie należytej staranności, jest więc ewidentna. De facto zarządca nie podjął jakiegokolwiek czynności mającej na celu usunięcie skutków opadów atmosferycznych oczekując ich ustania. Motywy takie działania pozostają całkowicie irrelevantne z punktu widzenia powoda, który na skutek tego zaniedbania doznał negatywnych konsekwencji zdrowotnych związanych z upadkiem na oblodzonej nawierzchni.

Reasumując tą część rozważań, należy stwierdzić, że T. C. wykazał, iż nawierzchnia drogi wewnętrznej nie była utrzymana w należytych stanie, pozwalającym na bezpieczne poruszanie się po nim, natomiast pozwany nie przedstawił żadnych dowodów dla przyjęcia, iż nie było możliwe zapewnienie prawidłowego jego utrzymania. Tym samym należy przyjąć, iż zachowanie podmiotu odpowiedzialnego polegające na niezapewnieniu bezpiecznego korzystania z ulicy i braku właściwego nadzoru nad nim jest zawinione i nie sposób stwierdzić jakichkolwiek okoliczności ekskulpujących pozwanego w tym zakresie.

Szkodą w niniejszej sprawie jest niewątpliwie uraz powoda związany z upadkiem.

Pomiędzy naruszeniem czynności narządów ciała powoda, a winą pozwanego zachodzi w okolicznościach sprawy adekwatny związek przyczynowy, o którym traktuje przepis art. 361 k.c. Doprowadzenie do złego stanu powierzchni, po której przemieszczają się ludzie, zwiększa bowiem każdorazowo prawdopodobieństwo upadku i powstania związanych z tym dolegliwości. Spełnione są zatem przesłanki odpowiedzialności pozwanego względem powoda za skutki wypadku. W związku z tym, na podstawie przepisu art. 444 § 1 w zw. z art. 445 § 1 k. c., powód może żądać od pozwanego stosownego zadośćuczynienia.

Zgodnie z dyspozycją art. 445 § 1 k.c., w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Przywołany przepis nie określa kryteriów ustalania wysokości zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, tj. niemajątkową szkodę na osobie. Zadośćuczynienie pieniężne ma charakter całościowy i powinno stanowić pełną rekompensatę pieniężną za doznaną przez osobę poszkodowaną krzywdę (por. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 10 października 1967 r., I CR 224/67, OSNC 1968/6/107 oraz z dnia 12 kwietnia 1972 r., II CR 57/72, OSNC 1972/10/183). Kierując się wskazaniem zawartymi w orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz doktrynie prawa cywilnego należy stwierdzić, że określając wysokość zadośćuczynienia sąd powinien brać pod uwagę wszystkie okoliczności mające wpływ na rozmiar doznanej przez powoda krzywdy, a zwłaszcza zakres i trwałość uszczerbku na zdrowiu, stopień i czas trwania cierpień fizycznych i psychicznych, prognozę na przyszłość (polepszenie lub pogorszenie stanu zdrowia) oraz wpływ doznanej szkody na możliwość prowadzenia dotychczasowego trybu życia.

W wyniku upadku z dnia 8 lutego 2015 roku T. C. doznał złamania szyjki kości udowej lewej, skutkującego trwałym uszczerbkiem na zdrowiu w wysokości 25 %. Pomimo fakultatywnego charakteru zadośćuczynienia, okoliczności konkretnej sprawy uzasadniają, w ocenie sądu, przyznanie go powodowi. Ustalając wysokość zadośćuczynienia Sąd uwzględnił stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu, będącego następstwem wypadku (25 %), konieczność przebycia zabiegu operacyjnego, ograniczenia w życiu codziennym związane z poruszaniem się o kulach oraz wyręka ze strony osób trzecich, jak również ujemne doznania związane z samym wypadkiem, a także ograniczenie sprawności, które utrzymują się do chwili obecnej

Z drugiej strony należało mieć na uwadze rozmiar odczuwanych przez T. C. cierpień fizycznych, które po upływie kilku dni do momentu zabiegu operacyjnego zmieniły swój charakter z intensywnych na mierne z tendencją zmniejszania się do niewielkich, zakończony proces leczenia ortopedycznego (ostatnia odnotowana wizyta w poradni ortopedycznej – 2 listopada 2015 roku), pozytywne prognozy na przyszłość, ale również wskazywany przez powoda na podstawie opinii lekarza ortopedy związek między jego aktualną sprawnością fizyczną, a wiekiem (w dniu 7 listopada 2018 roku – 80 lat).

W następstwie wskazanych okoliczności Sąd uznał, że odpowiednim dla powoda zadośćuczynieniem będzie kwota 50.000 złotych, która uwzględnia jego kompensacyjny charakter, przedstawiając ekonomicznie odczuwalną wartość i nie jest nadmierne w stosunku do aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa. W pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu.

W zakresie wysokości odszkodowania przysługującemu powodowi, Sąd oparł się na przepisie art. 444 § 1 k.c., zgodnie z którym w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. W rozpoznawanej sprawie należało rozstrzygnąć kwestię rozmiaru szkody w postaci zwiększonych potrzeb powoda zaistniałych na skutek wypadku i obejmujących powstałe koszty opieki innych osób. T. C. po zdarzeniu wymagał okresowo opieki innych osób w czynnościach życia codziennego, zatem roszczenie w tym zakresie jest zasadne, a jego wysokość nie wykracza poza kwotę obliczoną z uwzględnieniem podanej przez biegłego z zakresu rehabilitacji medycznej okresów i godzin, przez które powód wymagał opieki osób trzecich oraz miarodajnej stawki stosowanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wynoszącej 11 zł za jedną godzinę opieki. Ostatecznie Sąd przyjął, że w okresie do dnia 31 stycznia 2018 roku wymiar koniecznej wyręki obejmował łącznie 637 godzin tj. w okresie pierwszych 6 tygodni (11 lutego – 25 kwietnia 2015 roku) – 168 godzin (42 dni x 4h dziennie), w okresie kolejnych 6 miesięcy (26 kwietnia 2015 roku – 25 października 2015 roku) – 360 godzin (180 dni x 2h dziennie) oraz

w okresie od 26 października 2015 roku do 31 stycznia 2018 roku – 109 godzin (27 miesięcy i 1 tydzień tj. 109 tygodni x 1h tygodniowo). Tym samym wymiar przyznanego odszkodowania wyniósł 7.007 złotych (637h x 11 złotych).

Żądanie renty na zwiększone potrzeby znajduje podstawę prawną w przepisie art. 444 § 2 k.c., zgodnie z którym, jeżeli zwiększyły się potrzeby poszkodowanego może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty. T. C. obecnie wciąż wymaga opieki innych osób w czynnościach życia codziennego, zatem roszczenie w tym zakresie jest zasadne, a jego wysokość podana w piśmie rozszerzającym powództwo z dnia 14 sierpnia 2018 roku nie wykracza poza kwotę obliczoną z uwzględnieniem podanej przez eksperta liczby godzin, przez które powód wymaga opieki osób trzecich oraz miarodajnej stawki stosowanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wynoszącej 11 zł za jedną godzinę opieki (1h tygodniowo tj. 4h w skali miesiąca, 4 x 11 złotych = 44 złote). Przyznanie renty z tytułu zwiększonych potrzeb na podstawie art. 444 § 2 k.c. nie jest uzależnione od wykazania, że poszkodowany te potrzeby faktycznie zaspokaja i ponosi związane z tym wydatki. Do przyznania renty z tego tytułu wystarcza samo istnienie zwiększonych potrzeb jako następstwa czynu niedozwolonego. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 1976 roku, IV CR 50/76, LexisNexis nr 301141, OSNCP 1977, nr 1, poz. 11, z glosą J. Rezlera, NP 1978, nr 6, s. 964 oraz z omówieniem Z. Radwańskiego i J. Panowicz-Lipskiej, NP 1979, nr 6, s. 93). Tym samym roszczenie T. C. w zakresie renty z tytułu zwiększonych potrzeb zasługiwało na uwzględnienie, w związku z czym Sąd przyznał na rzecz powoda rentę miesięczną w wysokości 44 złotych miesięcznie począwszy od miesiąca lutego 2018 roku i na przyszłość płatną do dnia 10 – go każdego miesiąca.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c. w zw. z art. 455 k.c. W zakresie żądania zasądzenia odsetek istotne jest ustalenie momentu, w którym dłużnik opóźnił się ze spełnieniem świadczenia. Zobowiązania z czynów niedozwolonych są bezterminowe, to znaczy termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony, ani nie wynika z właściwości zobowiązania. W takiej sytuacji, zgodnie z art. 455 k.c., świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Należy dodać, że w przedmiotowej sprawie nie wystąpiły żadne przeszkody, by pozwany nie mógł spełnić świadczenia niezwłocznie.

Pismem z dnia 2 marca 2016 roku (doręczonym w dniu 4 marca 2016 roku) pozwany został wezwany do zapłaty w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania kwot 60.000 złotych tytułem zadośćuczynienia, 15.648 złotych tytułem kosztów opieki osób trzecich oraz przyznania miesięcznej renty w kwocie po 1.464 złotych płatnej do dnia 10 – go każdego miesiąca począwszy od marca 2016 roku. Brak pozytywnego ustosunkowania się do przedmiotowego wezwania skutkowało powstaniem stanu opóźnienia od dnia 19 marca 2016 roku i od tej daty zostały przyznane należności uboczne w zakresie zadośćuczynienia i odszkodowania. W tym miejscu należy zaznaczyć, że w omawianym wezwaniu T. C. wnosił o przyznanie odszkodowania z tytułu pomocy osób trzecich (do końca lutego 2016 roku) oraz renty comiesięcznej z uwagi na zwiększone potrzeby w tej mierze od marca 2016 roku. Nie istniały zatem żadne obiektywne przeszkody do dokonania przez powoda kapitalizacji świadczenia wynikającego z żądania renty poprzez odpowiednie zwiększenie wartości roszczenia odszkodowawczego (do dnia 31 stycznia 2018 roku włącznie) oraz ostatecznego żądania renty począwszy do miesiąca lutego 2018 roku.

Wysokość odsetek została określona na podstawie art. 481 § 2 k.c. zgodnie z żądaniem pozwu.

O kosztach procesu Sąd orzekł zgodnie z zasadą stosunkowego ich rozdzielenia (art. 100 zd. 1 in fine k.p.c.) uznając, że T. C. wygrał proces w 83 % (57.535 złotych / 69568 złotych).

Koszty procesu wyniosły łącznie 8.225,38 złotych, w tym po stronie powoda w kwocie 4.625,38 złotych (575 złotych tytułem opłaty od pozwu – art. 13 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, 3.600 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego - § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych [Dz.U. z 2015 r., poz. 1804], 450,38 złotych tytułem wynagrodzenia biegłego – art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych), zaś po stronie pozwanej w kwocie 3.600 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego - § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Powoda, zgodnie z powyższą zasadą, powinny obciążać koszty w wysokości 1.398,31 złotych (0,17 x 8.225,38 złotych), skoro jednak

faktycznie poniósł koszty w kwocie 4.625,38 złotych, pozwany powinien zwrócić na jego rzecz kwotę 3.227,07 złotych (4.625,38 – 1.398,31 złotych).

W toku niniejszego postępowania wygenerowane zostały również koszty sądowe, które tymczasowo poniósł Skarb Państwa w kwocie 2.904 złotych (58.068 złotych x 0,05) tytułem opłaty od zmodyfikowanej części powództwa (k.58). Uwzględniając treść art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz zasadę ponoszenia kosztów procesu w niniejszej sprawie Sąd nakazał pobrać tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych od powoda kwotę 493,68 złotych (2.904 złotych x 0,17), zaś od pozwanego kwotę 2.410,32 złotych (2.904 złotych x 0,83).

Rozstrzygnięcie w przedmiocie zwrotu na rzecz powoda niewykorzystanej części zaliczki w wysokości 349,62 złotych (800 złotych – 450,38 złotych) na poczet wynagrodzenia biegłego zostało oparte na treści art. 84 ust. 1 i 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.